

Stockholm 2016-02-18

Socialdepartementet

Remissyttrande över förslag till ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige (DS 2015:56)

IOGT-NTO har inbjudits att lämna synpunkter på det förslag till ökad tillgänglighet av sprututbytesverksamheter i Sverige.

3.1 Målet med narkotikapolitiken

IOGT-NTO vill särskilt lyfta fram den stora betydelse vi ser av att Sveriges regering och riksdag har målsättningen och arbetar för att bygga ett narkotikafritt samhälle. Detta med utgångspunkten att insatser inom narkotikapolitiken ämnar leda till att begränsa tillgången och efterfrågan på narkotika.

IOGT-NTO menar att ett påtvingande av sprututbytesverksamheter är problematiskt och inte går i linje med den restriktiva målsättning som eftersträvas. Att nå ett narkotikafritt samhälle kräver ett agerande där staten aktivt erbjuder vård- och behandlingsplatser samt ser till att inblandade myndigheter samverkar. Med sprututbyte riskerar istället ansvaret endast läggas på personer som har ett beroende. Smittskydd är en viktig insats men bör anses kunna bedömas av berörd kommun hur detta utförs.

3.8 Forskningsbakgrund

IOGT-NTO har förståelse för svårigheten inom detta område och diskrepansen mellan kliniska och vetenskapliga resultat men anser inte att nuvarande underlag är tillräckligt för att stödja en påtvingad sprututbytesverksamhet i kommuner där man idag har andra insatser med likvärdiga resultat.

Den samlade internationella bakgrund som utfördes i missbruksutredningen 2007 visar fortsatt osäkerhet kring effekterna, särskilt rörande smittspridning. Författarna konkluderar att det finns otillräckliga bevis för att stödja eller avvisa effekt på spridning av HCV (6 positiva studier och 7 icke positiva) och möjliga bevis för att stödja effekt på spridning av HIV och tillräckliga bevis för att stödja effekten av minskat riskbeteende (39 positiva och 4 icke positiva studier)¹.

3.6 Sprututbyte för att nå utsatta grupper

Det saknas säker grund för att visa på en ökad kanalisering till behandling utifrån enbart insatser med sprututbytesverksamheter.²

---

¹ Missbruksutredningens forskningsbilaga 2011:06

² Missbruksutredningens forskningsbilaga 2011:06

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Sveriges missbruksvård är hårt ansatt av kostnadseffektivisering och det visar sig bland annat genom att antalet behandlingsplatser bara i Stockholm minskat från drygt 1000 platser till 300 platser. Regeringen behöver se över missbruksvården i helhet då antalet behandlingsplatser i länen riskerar minska i än större utsträckning då mer resurser kommer allokeras till ett tvångsinförande av sprututbyte.

4.3 Samråd mellan landsting och kommuner fortsatt viktigt för att brukaren och patienten ska stå i fokus

Det bör säkerställas att nuvarande behandlingsplatser, vårdinsatser och kommunikationskanaler för personer med ett beroende förbättras och inte försämras ifall det beslutas om ett införande av en påtvingad sprututbytesverksamhet. Detta då det i annat fall kan förutsättas att sprututbytesprogram är den enda väg för personer med ett beroende att få kontakt med myndighet eller vårdinrättning.

4.5 Sänkt åldersgräns

IOGT-NTO anser inte att åldersgränsen för sprututbytesverksamhet bör sänkas utan att ett mer omfattande och anpassat vård- och behandlingsprogram utformas samt att ett mer aktivt uppsökande sker för att intervensera tidigt.

IOGT-NTO vill därmed avråda från de föreslagna ändringarna.

På IOGT-NTO:s vägnar

Johnny Mostacero
förbundsordförande

Peter Moilanen
generalsekreterare